

Co-funded by the Prevention of and Fight against Crime Program of the European Union.

ISEC-project "bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit. Ondersteuning van de Europese lokale besturen bij de bestrijding van lokale gevolgen van de georganiseerde misdaad".

Korte samenvatting

Verantwoordelijk uitgever: Wim Dries, Stadsplein 1, 3600 Genk

“Administrative approach to organized crime ; Support European local authorities in combating local outcomes of organized crime”.

Final Report of ISEC-project (HOME/2012/ISEC/FP/C1/4000003839)

Authors

Annemie De Boye	Coordinator administrative approach
Sarah Wouters	Prevention manager
Els Moermans	City legal advisor
Luud Geerlings	Consultant RIEC Limburg (NL)
Geert Dreezen	Local Police Midlim
Wim Dries	Mayor city of Genk
Paul Salmon	Director of Social Affairs

This report would not have been possible without the administrative support of Katrien Szulc.

ISEC-project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the authors, and the European Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Korte samenvatting van het ISEC-project "bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit. Ondersteuning van de Europese lokale besturen bij de bestrijding van lokale gevolgen van de georganiseerde misdaad".

Introductie

Het centrale principe van het project is dat de lokale bestuurlijke overheden een belangrijke rol moeten spelen, voorafgaand of complementair aan de strafrechtelijke aanpak, zodat ze kunnen helpen om het verband tussen de legale en illegale wereld te ontmantelen. Deze band bestaat wanneer de georganiseerde misdaad gebruik maakt van de lokale infrastructuur en voorzieningen, zoals bv. criminele activiteiten in woningen (druglaboratoria, slachtoffers van mensenhandel, ...) of het witwassen van criminele winsten (aan- en verkoop van onroerend goed, het exploiteren van dekmantelondernemingen, ...). De bestuurlijke aanpak is daarnaast ook bedoeld om te voorkomen dat de overheid (onbedoeld) criminele activiteiten faciliteert en om crimineel verworven economische machtsposities te ondermijnen.

Strategie

Lokale overheden hebben specifieke administratieve instrumenten om de lokale uitwassen van de georganiseerde misdaad aan te pakken zoals het opschorten, intrekken of weigeren van vergunningen, sluiten van gebouwen, enz. Medewerkers van de stad zijn vaak de eerste partij om signalen van georganiseerde misdaad waar te nemen: verdachte aanvragen, commerciële monopolies, vastgoedwissels. Om de lokale ambtenaren bewust te maken van verdachte patronen, zijn training en opleiding een belangrijke stap in het proces van bestuurlijke aanpak.

Voor het project in Genk werden er 2 parttime medewerkers uitdrukkelijk aangesteld voor een periode van 24 maanden: nl. een 50% coördinator en een 50% administratief medewerker/ data-analist. Hun activiteiten werden opgevolgd door een high-level comité om de evolutie van het project en zijn plaats in het algemene veiligheidsbeleid van de stad te waarborgen. Als aanvulling op het ISEC-personeel, voorzag het RIEC Limburg een 50% consultant en daarnaast leverde ook het stad met de inzet van de juriste, het hoofd van de afdeling Sociale Zaken en de preventieambtenaar een aanzienlijke steun aan het project.

Partnerschap

Om de bestuurlijke aanpak binnen het Genkse ISEC-project te lanceren, werden er samenwerkingsverbanden opgezet tussen de lokale partners: het gemeentebestuur, maar ook de politie en het OCMW. In een later stadium werden er ook samenwerkingsverbanden gestart met externe partners: provinciale overheden, het openbaar ministerie, de belastingdienst, de economische inspectie, de sociale

inspectie enz. Om deze geïntegreerde aanpak mogelijk te maken, delen de diensten hun informatie (voor zover mogelijk) en werken ze samen bij het zoeken naar de meest effectieve manier om om te gaan met de dreigingen die worden ontdekt.

De operationele partners zijn verenigd in het Lokaal Overleg, de strategische partners vormen een stuurgroep. Om het project naar een Europees niveau te tillen, werd er een samenwerking opgezet met o.a. de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, de Belgische FOD Binnenlandse Zaken, de Universiteit van Leuven, het Nederlandse ministerie van Veiligheid en Justitie en de Deense Crime Prevention Council.

Uitwisseling van informatie

Het delen van de benodigde informatie is, momenteel in België, niet evident. Daarom wilden we de Nederlandse expertise op dit gebied, zoals opgebouwd in de afgelopen jaren, vertalen naar de Belgische wettelijke context. De belangrijkste partner in dit proces was het Nederlandse Regionale Informatie en Expertise Centrum Limburg. Samen met het RIEC onderzocht de stad Genk hoe en in welke mate de Nederlandse instrumenten konden en kunnen gebruikt worden in België. Om vast te stellen of het gebruik van dit instrumentarium ook van toepassing is in een derde lidstaat, werd er een samenwerking met Denemarken opgezet.

Methodologie

De aangewezen ambtenaren bouwen een informatie-matrix op met betrekking tot een specifieke case. Open en half-open bronnen worden geraadpleegd, wat leidt tot een risicoanalyse en een meer globaal beeld van de protagonisten en netwerken. Voor het opslaan en verwerken van de verzamelde gegevens, werd er een Belgische versie van de betreffende Nederlandse database (RIECIS-database) opgericht. Op basis van de verzamelde informatie, worden er regelmatig lokale informatie-uitwisselingsvergaderingen gehouden om de verdere aanpak van de gevonden informatie te bepalen. Een inventarisatie van de nuttige en toepasbare instrumenten wordt opgesteld. Er wordt bepaald welke partners de beste kaarten hebben om de aangetroffen fenomenen te frustreren. Het resultaat kan zowel een geïntegreerde benadering, of een monodisciplinaire aanpak (justitiële, fiscale, administratieve) zijn. Het uiteindelijke doel is om alle toepasselijke instrumenten te gebruiken in hun volle draagwijdte.

Om de hele organisatie in overeenstemming te brengen met de bestuurlijke aanpak, werden er meldingsprocedures (bijvoorbeeld over mensenhandel) en procedures voor handhaving (bijv. procedure van de flexcontroles) opgesteld. Relevante gebouwen / panden werden gemarkeerd in het geografisch informatiesysteem (GIS) van de stad, om ervoor te zorgen dat er geen vergunningen of subsidies worden geleverd aan deze panden zonder overleg met het team van bestuurlijke aanpak. Fenomenen die werden behandeld zijn bijvoorbeeld nachtwinkels, gokkantoren, huisjesmelkerij, mensenhandel en uitbuiting.

Lessons learned

Bewustmaking en ondersteuning binnen de organisatie zijn belangrijke voorwaarden voor de bestuurlijke aanpak. Dit kan worden verwezenlijkt door middel van voorlichting en sensibilisering. Trainingen en presentaties over bewustmaking vormen een belangrijk onderdeel van het proces.

Tijdens het project werd het ook duidelijk dat een efficiënte stedelijke regelgeving van belang is, zowel in termen van de informatiepositionering als met betrekking tot de handhaving van de regelgeving. Ondersteuning en betrokkenheid van de plaatselijke overheid en management zijn een conditio sine qua non om de aanpak te laten werken op een effectieve en krachtige manier.

Uitkomst van het ISEC-project

De uitkomst van het 2-jarige ISEC-project is een handboek met procedures (bijlage toolbox) waarin de ervaringen werden vertaald in een universele gids die gebruikt kan worden in andere Europese lidstaten. Het handboek bevat o.a. best practices, noodzakelijke partners, FAQ's, literatuur, een universele presentatie, case-studies, evenals lokale instrumenten die zijn ontwikkeld om de aanpak in Genk te operationaliseren. De handleiding zal online beschikbaar worden gesteld. Door het EUCPN en via het Informal Network Administrative Approach zullen de tools en expertise worden verspreid naar alle 27 lidstaten.

Om de methodiek internationaal beschikbaar te stellen, werd er een 3-daagse conferentie (19-21/1/2015) gehouden waarop potentieel geïnteresseerde partijen uit alle EU-lidstaten waren uitgenodigd.